

PRITARTA

Prienų rajono savivaldybės tarybos

2018 m. rugpjūčio 30 d.

Sprendimu Nr. T3-203

**PRIENŲ R. VEIVERIŲ TOMO ŽILINSKO GIMNAZIJOS
IKIMOKYKLINIO UGDYMO SKYRIAUS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Švietimo teikėjas: Prienų r. Veiverių Tomo Žilinsko gimnazijos ikimokyklinio ugdymo skyrius.
2. Mokymo forma – dieninė.
3. Adresas: Kauno g. 29, Veiveriai, LT 59292 Prienų rajono savivaldybė.
4. Pagrindinė veiklos sritis – ikimokyklinis ugdymas.
5. Prienų r. Veiverių Tomo Žilinsko gimnazijos ikimokyklinio ugdymo skyrius įsikūręs mokyklos patalpose. Vaikai gali naudotis mokyklos patalpomis: muziejumi, aktų sale, sporto sale, biblioteka, valgykla ir pan.
6. Ikimokyklinio ugdymo paslaugos teikiamos vaikams nuo 2 iki 6 metų amžiaus.
7. Grupėse ugdomi ir specialiųjų ugdymosi poreikių turintys vaikai, vaikai, kuriems reikalinga logopedo pagalba, turintys fonetinę artikuliacinę dislaliją.
8. Ikimokyklinio ugdymo grupėse dirba specialistai, turintys reikiamą išsilavinimą (auklėtojai, auklėtojo padėjėjai, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, meninio ugdymo pedagogas, logopedas).
9. Visas ugdymo turinys orientuotas į 2–6 metų vaikų poreikių tenkinimą: žaisti, patirti, atrasti, tyrinėti, eksperimentuoti, aktyviai reikštis įvairiomis meninėmis raiškos priemonėmis, bendrauti ir bendradarbiauti, domėtis, būti pastebėtiems, pripažintiems.
10. Veiveriai – seniūnijos centras, įsikūręs netoli Kauno, Prienų rajono pakraštyje. Veiverių seniūnijoje gyventojų skaičius nuolatos didėja, nes seniūnija yra strategiškai patogioje vietoje, geras ir patogus susisiekimas su Prienais ir Kaunu. Artimiausia ikimokyklinio ugdymo įstaiga Prienų rajone yra už penkių kilometrų – Skriaudžių miestelyje.

11. Prienų r. Veiverių Tomo Žilinsko gimnazijos ikimokyklinio ugdymo skyriaus veikla grindžiama Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Jungtinių Tautų teisių konvencija, Lietuvos vaikų ikimokyklinio ugdymo koncepcija, Vaiko gerovės valstybės politikos koncepcija, Ankstyvojo ugdymo vadovu, Ikimokyklinio ugdymo gairėmis, Lietuvos higienos norma HN 75:2016, Prienų r. Veiverių Tomo Žilinsko gimnazijos nuostatais, Prienų rajono savivaldybės dokumentais, ikimokyklinio ugdymo programa „Laiminga vaikystė“ ir kitais norminiais teisės aktais bei dokumentais.

12. Ugdymo tęstinumas: visi ikimokyklinio ugdymo skyriaus vaikai toliau lanko priešmokyklinio ugdymo grupę mokykloje.

II SKYRIUS

IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

13. Prienų r. Veiverių Tomo Žilinsko gimnazijos ikimokyklinio ugdymo skyriuje organizuojant ugdomąją veiklą su ikimokyklinio amžiaus ugdytiniais vadovaujamosi šiais principais:

13.1. humaniškumo (vaikas gerbiamas kaip asmenybė, jis turi teisę gyventi pagal prigimtį, asmeninę patirtį);

13.2. ugdymo individualumo ir vienodų galimybių (ugdymo priemonės ir būdai parenkami atsižvelgiant į vaiko individualius gebėjimus; ypatingas dėmesys skiriamas vaikams, turintiems individualių ugdymo(si) poreikių; apleistiems, gyvenantiems atokiau bei socialinės atskirties šeimose – visiems sudaromos vienodos ugdymo(si) sąlygos);

13.3. demokratiškumo (kiekvienas saugus ir orus dėl savo socialinės, rasinės, kultūrinės ir tautinės tapatybės, gerbiamos kiekvieno vaiko individualios prigimties savybės);

13.4. tautiškumo (lietuvių tradicijų, papročių integracija į vaiko kasdieninį gyvenimą);

13.5. ugdymo lankstumo, tęstinumo ir perimamumo (nuolat palaikomas ryšys su šeima, pedagogai bendradarbiauja tarpusavyje, ikimokyklinio ugdymo turinys derinamas su ugdymu(si) šeimoje, sekamas vaikų tolesnis ugdymas ir adaptacija, palaikomi ryšiai su pradinio ugdymo mokytojais);

13.6. žaismės (pedagogas sukuria sąlygas vaiko žaidimams ir saviraiškai);

13.7. integracijos (individualių ir specialiųjų poreikių turintys vaikai ugdomi kartu su visais, dalyvauja bendruose renginiuose, šventėse bei projektuose);

13.8. funkcionalumo (siekiama vaikų savarankiškumo, formuojami įgūdžiai ir gebėjimai, padėsiantys prisitaikyti gyventi nuolat besikeičiančioje visuomenėje; specialiųjų poreikių vaikai mokomi savęs apsitarnavimo įgūdžių);

13.9. partnerystės su šeima (įstaiga padeda šeimai ugdyti ir rengti vaiką mokyklai, teikia metodinę pagalbą).

III SKYRIUS

UGDYMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

14. Ugdymo tikslas – atsižvelgiant į pažangiausias mokslo ir visuomenės raidos tendencijas, kurti sąlygas, padedančias vaikui tenkinti prigimtinius, kultūrinius, taip pat ir etninius, socialinius, pažintinius poreikius.

15. Ugdymo uždaviniai:

15.1. Pedagogui tikslingai naudotis ugdymo(si) programa, apimančia vaiko vystymosi sričių įvairovę;

15.2. Padėti vaikui pažinti jį supantį pasaulį, skatinti vaiko savarankiškumą, kūrybiškumą, ugdyti įvairius gebėjimus;

15.3. Garantuoti vaikui saugią, sveiką ir turiningą ugdymo(si) aplinką, sudaryti sąlygas specialiųjų ugdymo(si) poreikių tenkinimui;

15.4. Pagilinti turimas, įgyjamas naujas žinias apie savo tautos, krašto papročius ir tradicijas;

15.5. Kurti partneriškus tėvų ir įstaigos bendruomenės santykius, teikti kvalifikuotą metodinę pagalbą.

IV SKYRIUS

UGDYMO TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

16. Prienų r. Veiverių Tomo Žilinsko gimnazijos ikimokyklinio ugdymo skyriaus ugdymo turinys sudarytas visapusiškam ir integraliam ugdymui, atsižvelgiant į vaiko amžiaus tarpsnio ypatumus ir ugdytinus pasiekimus, jų grupes.

17. Organizuojant ikimokyklinio ugdymo procesą, svarbu orientuotis į vaiką, jo poreikius, interesus, vaikų kultūrą, pripažinti vaiko fizinę ir žodinę saviraišką (žaidimus, fantazijas, rimavimą, humorą, mėgdžiojimą ir t.t.), suprasti tai, kad vaikas turi turėti teisę būti vaiku, vaikų grupėje ir šeimoje humanistinėmis, demokratinėmis vertybėmis pagrįsti gyvenimo būdą (vaikui reikia, kad juo rūpintųsi, mylėtų ir pritartų), skatinti vaiko ir pedagogo sąveiką, vaiko aktyvumą, kūrybiškumą, praturtinti jo patirtį, padėti perimti kultūrines vertybes; tobulinti ugdymo procesą.

18. Planuojant ugdymo turinį atsižvelgiama į sezoniškumą, kalendorines šventes, regiono savitumą, artimiausią aplinką ir vaikų bei jų tėvų inicijuotas idėjas.

19. Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo turinys grindžiamas ikimokyklinio amžiaus vaikų poreikiais: emociniais, judėjimo ir pažinimo.

20. Siekiant tęstinumo principo ikimokyklinis ugdymas grindžiamas pagrindinių kompetencijų (socialinė, sveikatos saugojimo, pažinimo, komunikavimo, meninė) ugdymu, kurios toliau plėtojamos priešmokykliniame amžiuje.

21. Ugdomos kompetencijos:

21.1. **Socialinė kompetencija. Tikslas – mokėti gyventi kartu ir būti greta.**

Ankstyvasis vaikų amžius (2–3 m.)	Ikimokyklinis vaikų amžius (3–6 m.)
<ul style="list-style-type: none"> - Kasdieninio bendravimo metu pasisveikina, atsisveikina, pratinasi elgtis mandagiai (<i>ačiū, prašau, atsiprašau</i>); - Įsitraukia į žaidimus, paminint jo gebėjimus, daiktus, nusakant lytį; - Kasdieninėje veikloje pratinasi pats valgyti, judėti, praustis, rengtis ir kt.; - Kasdieninėje veikloje laisvai juda, veikia; - Pratinasi atlikti nuobodžius darbus (žaislų tvarkymus), savitvarkos įgūdžių ugdymas (pratinasi skirti savo asmeninius daiktus, žaislus nuo kitų, atpažinti savo drabužėlius nuo kitų); - Žaidžia vardų žaidimus: save vadina vardu, pasako vardą kitam; - Bando tyrinėti savo ir kitų žmonių panašumus bei skirtumus; - Žaidžia vaizduotės, emocinius žaidimus, stengiasi suprasti, kas gerai ir kas blogai; - Savo elgesį vertina, atsižvelgdamas į pritariančią ar nepritariančią suaugusiojo veido išraišką; - Laisvai juda, randa pakankamai funkcionalią aplinką, skatinančią domėtis, pažinti; - Siekia būti savarankiškas, nepriklausomas – spręsti, svarstyti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dalijasi savo išgyvenimais su draugais ir pedagogais; - Pratinasi pažinti save bei teigiamai vertinti; - Pratinasi savarankiškai spręsti problemas, ieško bendravimo, žaidimų, veiklos su kitais; - Domisi kitu, jo žaislais, sumanymais, nuomone; - Pratinasi klausytis ir girdėti kalbantįjį, pats klausia, pasakoja, paaiškina; - Pratinasi padėti mažesniems, silpnesniems, jais rūpinasi; - Suvokia, jog visi žmonės skirtingi, pratinasi gerbti šiuos skirtumus; - Pratinasi spręsti konfliktus taikiai – susitarimų, diskusijų, dalijimosi būdu, stengiasi atsisakyti nepriimtino elgesio įpročių; - Dalijasi su kitais savo patirtimi, žaislais, derina savo ketinimus, veiksmus; - Kuria taisykles, bendrus darbus, tariasi, siūlo, kūrybiškai plėtoja sumanymus, jam pasiūlytas temas, idėjas; - Domisi įvairia informacija; - Pratinasi orientuotis naujoje socialinėje aplinkoje; - Pratinasi bendrauti su įvairiais žmonėmis.

21.2. **Sveikatos kompetencija. Tikslas – vaiko gebėjimas saugiai judėti ir veikti bei sveikai gyventi.**

Ankstyvasis vaikų amžius (2–3 m.)	Ikimokyklinis vaikų amžius (3–6 m.)
-----------------------------------	-------------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> - Skatinami laikytis bendrų susitarimų, taisyklių, vengiant netinkamų būdų išlieti emocijas; - Pratinasi nusakyti savo emocijas; - Prireikus ugdomi gebėjimą sutelkti valią, ištvėrę; - Pratinasi orientuotis naujoje aplinkoje; - Sužino apie saugų elgesį grupėje, žaidimų aikštelėje; - Ugdomi savarankiškumo, kultūrinių, higieninių įgūdžių pradę; - Įgyja saugaus elgesio pradmenis, suvokia pavojų; - Laisvai juda, tenkindamas prigimtinį judėjimo poreikį; - Mokosi išreikšti save judesiu, žaidžia imitacinius žaidimus; - Pratinasi judėti didelėje ir ribotoje erdvėje, tikslingai eiti ten, kur reikia ar nori, pastumti mašinėlę, vežimėlį ir kt.; - Užlipa, nulipa nuo lovos, lipa laiptais, į kalnelį, nusileidžia nuo jų, keturiomis užlipa nuožulniomis kopėtėlėmis; - Ropoja, šliaužia, bėga, šokinėja, judina liemenį, kojas, rankas, galvą, išbando lindimo būdus; - Pratinasi išvengti kliūčių, orientuotis erdvėje; - Pereina nuo ėjimo prie bėgimo, nuo bėgimo prie ėjimo, eidamas keičia kryptį; - Nepargriūdamas spiria kamuolį; - Atlieka pedagogo pasiūlytus pratimus, dalyvauja rytinėje mankštoje, kūno kultūros valandėlėse; - Skatinami šiltai bendrauti; - Pratinasi po įtampos ar didesnių išgyvenimų mažinti emocinę įtampą fizine iškrova, 	<ul style="list-style-type: none"> - Išmoksta saugiai ir savarankiškai elgtis naujoje aplinkoje; - Sužino apie aplinkos poveikį sveikatai bei žmogaus poveikį gamtai; - Sužino apie saugų elgesį grupėje, žaidimų aikštelėje, gatvėje, prie vandens telkinių, bendruomenėje. Kartu sukuria saugaus elgesio grupėje, žaidimų aikštelėje taisykles; - Sužino apie pavojų, kurį gali kelti bendravimas su svetimais žmonėmis. Aptariami įvairūs būdai, kaip elgtis įvairiose situacijose; - Išmoksta, kaip elgtis su aštriais, smailiais daiktais, cheminėmis medžiagomis, ugnimi, buitinais-techniniais prietaisais. Sužino, kad augančiam organizmui kenkia narkotinės medžiagos, vaistai, alkoholis ir rūkymas. Susipažįsta su nuodų simboliu; - Ima pažinti savo kūną, jo fizines galimybes, mokosi išreikšti save judesiu; - Išmoksta prižiūrėti savo kūną: laikosi asmens higienos, tinkamo dienos ritmo, stengiasi sveikai maitintis, rengtis pagal orą, taisyklingai sėdėti, stovėti, daug judėti ir žaisti gryname ore; - Tobulina gebėjimą laisvai koordinuotai, įvairiais būdais vaikščioti, bėgioti, šliaužti, ropoti, lįsti, bėgti, šokinėti, judinti liemenį, kojas, rankas, galvą; - Pratinasi judėdamas orientuotis erdvėje, išvengti kliūčių, keisti judėjimo greitį, kryptį; - Ugdomi vikrumą, lankstumą, stiprumą, valią, ištvėrę, drąsą; - Ugdomi taisyklingą kvėpavimą, lavina rankos miklumą, akies ir rankos tikslumą, didina jutiminį jautrumą; - Išmoksta saugiai naudotis fiziniam judėjimui skirta įranga, priemonėmis, žaislais. - Sužino, kad kūno ir sielos sveikata, taip pat sugebėjimas gražiai bendrauti su kitais
---	--

<p>meninėmis priemonėmis (dainavimas, muzikos klausymas, piešimas, imitaciniai žaidimai ir kt.);</p> <p>prireikus geba kreiptis pagalbos į suaugusįjį.</p>	<p>žmonėmis lemia žmogaus sveikatą;</p> <p>- Nusako savo savijautą ir supranta, kada jaučiasi blogai ar yra pavargęs, pasako apie tai kitiems, eina pailsėti.</p>
--	---

21.3. Pažinimo kompetencija. Tikslas – atrasti ir tyrinėti mus supantį pasaulį.

Ankstyvasis vaikų amžius (2–3 m.)	Ikimokyklinis vaikų amžius (3–6 m.)
<ul style="list-style-type: none"> - Pratinasi pasakyti savo vardą, pavardę, adresą, metus; - Stengiasi įvardyti savo norus; - Geba veikti ne tik praktiškai, bet ir mintyse: atgaminti, gerinti ir nustatyti ryšį tarp to, ką atsimena ir mato; - Susipažįsta su supančia aplinka. Domisi mergaičių ir berniukų skirtumais; - Atkreipia dėmesį į bendravimui svarbius dalykus: dienos režimą, daiktų vietą; - Atidaro, uždaro, dėlioja daiktus prieš-už, ant-po; - Veria raištelį į batus, tiksliau stato, konstruoja, dėlioja dėliones; - Susipažįsta, tyrinėja supančią aplinką. Klausinėja, domisi gamtos reiškiniais. Stebi gyvūnus ir augalus, jais gėrisi. Aiškinasi, kodėl negalima skriausti gyvūnų; - Tyrinėja aplinką visais jutimais: įsiklauso, išžiūri, uosto, ragauja, liečia gamtos gėrybes. Veikia su įvairia gamtine medžiaga: vandeniu, smėliu, kaštonais, giliukais, akmenukais; - Pratinasi orientuotis grupėje, darželio aplinkoje. Aiškinasi, suvokia daiktų padėtį; - Susipažįsta su naminiais gyvūnais, juos atpažįsta knygelėse, paveikslėliuose. Bando įvardinti, pavadinti, mėgdžioti; - Stebi augalus, jais gėrisi. Stebi, kaip suaugusieji juos prižiūri: laisto, purena žemę. Gamtoje pastebi žydinčias gėles, jomis džiaugiasi; - Pratinasi pastebėti gamtoje vykstančius pokyčius. Klausosi skaitomų kūrinių apie gamtą, 	<ul style="list-style-type: none"> - Domisi šalia esančiais bendraamžiais, savimi ir kitais žmonėmis. Suvokia žmonių panašumus ir skirtumus, jų išvaizdą, jausmus, kad jame yra daug paslapčių. Suvokia ir jaučia, kad yra mylimas; - Domisi profesijomis; - Stebi, tyrinėja supančią aplinką. Įvardija daiktų pavadinimus, bando juos naudoti pagal paskirtį; - Pastebi savo aplinkoje įvairius namų apyvokos daiktus, įsidėmi jų pavadinimus; - Vyksta į gamtos tyrinėjimo, stebėjimo išvykas, padeda tvarkyti aplinką; - Ugdomi laiko tėkmės pojūtį pagal savo gyvenimo ritmą, suvokia paros dalis, jų keitimąsi, savaitės laiko tėkmę (darbo, poilsio dienos), metų laikus, jų seką. Randa būdų matuoti, pažinti laiką; - Aplinkoje esančius daiktus panaudoja gretinimui lyginimui, kolekcionavimui, modeliavimui, probleminių užduočių atlikimui; - Tenkina smalsumą tyrinėdamas techninius atradimus: žaisdamas su techniniais žaislais, magnetais. Žaidžia didaktinius, judrius žaidimus ekologine tema, dalyvauja gamtosaugos projektuose. Keliauja, išskylauja netoli darželio esančiose poilsio vietovėse; - Susipažįsta su naminiais gyvūnais, jų globa. Mėgdžioja jų judesius, balsus. Tyrinėja kūno dalis, jas įvardina. Suvokia gyvūnų pavadinimus;

<p>jos reiškinius. Aiškinasi sąvokas „diena“, „naktis“;</p> <p>- Žiūrinėja knygeles, ieško dangaus kūnų: saulės, mėnulio. Imituoja dangaus kūnų, gamtos reiškinių judesius (saulė šviečia, vėjas pučia ir kt.). Žaidžia žaidimus, susijusius su gamtos reiškiniais.</p>	<p>- Skiria naminius ir laukinius gyvūnus, suvokia jų panašumus ir skirtumus, kalba apie jų mitybą.</p> <p>- Aiškinasi naminių bei laukinių gyvūnų elgseną ir ypatumus. Aptaria naminių ir laukinių gyvūnų prisitaikymą prie aplinkos;</p> <p>- Stebi augalus, aptaria jų dalis. Stebi, tyrinėja bei aiškinasi apie augalų augimą, gyvybines funkcijas. Klausosi pasakojimų apie augalus, aptaria augalų vystymąsi. Žaidžia judrius, kūrybinius žaidimus gamtoje;</p> <p>- Aiškinasi, kurie augalai žmones maitina, rengia, gydo, puošia, džiugina. Rūpinasi augalais, mokosi juos prižiūrėti, įvardina jų pavadinimus. Suvokia, jog augalai suteikia žmogui estetinį pasigėrėjimą.</p>
---	---

21.4. Komunikavimo kompetencija. Tikslas – kalbėti, klausytis, bendrauti, domėtis skaitymu, rašymu.

Ankstyvasis vaikų amžius (2–3 m.)	Ikimokyklinis vaikų amžius (3–6 m.)
<p>- Mokosi kalbėti žodžiais. Klausydamas grožinės literatūros kūrinių, žiūrinėdamas paveikslėlius bando atpažinti matytus daiktus, žmones, gyvūnus. Mėgdžioja, kartoja suaugusiųjų, draugų žodžius. Stengiasi kartu su auklėtoja ar vienas deklamuoti eilėraštukus, dainuoti lopšines, ploti katutes. Klausosi gyvūnėlių garsų: kačiuko miaukimo, šuns lojimo, karvės mūkimo, vištos kudakavimo. Varto knygeles, ieško daiktų, kuriuos auklėtoja įvardija: lėlė, mašina, kiškutis ir kt;</p> <p>- Pratinasi klausytis trumpo skaitomo kūrinio. Bando klausti ir atsakyti. Mokosi mandagumo žodžių. Žaisdamas su žaislais spontaniškai atkartoja girdėtus garsus, žodelių junginius;</p> <p>- Kalbina draugus. Žaidžia bendrus žaidimus. Bando dalyvauti nesudėtingose siužetų inscenizacijose. Pratinasi atlikti žaidybinius judesius: ploja katutes, trepsi kojomis; Reaguoja į grupėje esančių suaugusiųjų, draugų kalbinimą. Nori būti pastebėti, kalbinami. Žiūrinėdami</p>	<p>- Geba taisyklingai kalbėti, pasakoja apie patirtus įspūdžius, nutikimus draugams, pedagogui. Klausosi sekamų pasakų, grožinės literatūros kūrinių, bando aiškinti ir interpretuoti. Atpažįsta žmonių, gyvūnų kalbas, mėgdžioja;</p> <p>- Pratinasi išsakyti savo norus, įvardina savo veiksmus. Stebi, žiūrinėja paveikslėlius, žaislus, pasakoja apie juos. Klausinėja jų dominančių dalykų. Mokosi bendrauti su draugais;</p> <p>- Suvokia, kad kalba galima perteikti daug informacijos. Išreiškia liūdesį, džiaugsmą, pagarbą. Pasakoja, mėgdžioja, deklamuoja, tęsia draugų pradėtą pasakojimą. Kalba apie tai, ką mato, girdi, liečia, ragauja, veikia;</p> <p>- Pratinasi susirasti draugų. Kviečia bendrauti, žaisti kartu. Mėgdžioja vieni kitus gestais, mimika;</p> <p>- Bando žaisti grupelėmis, bendrauja su mažai pažįstamais vaikais, palaiko ryšius su draugais. Pratinasi išklausyti kalbančiojo iki galo, reaguoti</p>

<p>ilustracijas, paveikslėlius reiškia nuotaikas;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Emocingai reaguoja į skaitomus deklamuojamus kūrinis, pasakojimus ar dainuojamus kūrinis; - Žaidžia artikuliacinius žaidimus; - Varto, žiūrinėja knygutę. Mokosi versti lapus, atsargiai elgtis su knyga. Bando įvardinti tai, ką mato; - Suranda savo mėgstamą knygę. 	<p>į pašnekovą;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kartoja suaugusiųjų, personažų, gyvūnų balsus. Žaidžia, bendrauja, atskleidžia savo emocijas, išgyvenimus; - Pratinasi savo nuomonę derinti su suaugusiais. Siekia pažūrų bendrumo. Pasitiki suaugusiais, juos laiko pavyzdžiu; - Dalinasi su bendraamžiais patirtimi. Diskutuoja įvairiais klausimais, vertina. Bando spręsti problemas, rasti pažintinius ryšius. Vertina kitų žmonių, draugų, savo elgesį, darbus; - „Skaito“ knygeles vienas kitam. Kuria knygeles kartu su suaugusiais. Sudeda paveikslėlius iš dalių, suvokia jų prasmę. Lavina smulkiuosius rankų raumenis, piešdamas įvairias linijas.
---	---

21.5. Meninė kompetencija. Tikslas – pajusti, kurti ir grožėtis.

Ankstyvasis vaikų amžius (2–3 m.)	Ikimokyklinis vaikų amžius (3–6 m.)
<ul style="list-style-type: none"> - Bando save išreikšti piešiniu, vaizduoja taškelius, brūkšnelius; - Bando piešti ir didžiuojasi savo kūryba ir darbais; - Piešdamas ir tapydamas tyrinėja saviraiškos galimybes linija ir dėme; - Susipažįsta su piešimo priemonėmis, bando piešti piršteliu, keverzoti. Mokosi taisyklingai laikyti piešimo priemonę, orientuotis piešimo lape. Eksperimentuoja, stebi potepius, pratinasi dažyti viena, vėliau keliomis spalvomis. Stebi, džiaugiasi dailės kūriniais, kitų vaikų darbais. Minko nedidelį molio gabalą, bando sujungti atskiras detales, kočioja „dešreles“ „lazdeles“; - Pratinasi klijuoti, tvirtinti, lipinti, konstruoti, kirpti žirkklėmis; - Piešia kreida ant asfalto, pagaliuku ant smėlio, žiemą ant sniego; - Klausosi muzikos kūrinių, perteikia juos judesiais. Bando atlikti balsą lavinančius pratimus. Mokosi barškinti barškučiais, mušti būgnelį; 	<ul style="list-style-type: none"> - Išbando įvairias piešimo, tapymo technikas (liejimas ant popieriaus, grotžas ir kt.), derina keletą technikų; - Pažįsta spalvas bei jų atspalvius; - Kuria pačių įsivaizduojamą pasaulį savo ar pedagogo pasiūlyta technika; - Jaučia spalvų, formų, medžiagų struktūros ypatumus; - Aplikuoja, antspauduoja, lipdo, karmo, lanksto iš popieriaus, vielės, naudoja gamtines medžiagas; - Komponuoja gyvų ar džiointų lauko gėlių puokštes, bando rišti verbas; - Susipažįsta su meninės raiškos priemonėmis. Vaizduoja nesudėtingos formos daiktus, reiškinius, konstruoja, modeliuoja nesudėtingus statinius. Atrsdamas, bandydamas, tyrinėdamas siekia meninės raiškos priemonių įvairovės; - Dainuodami mokosi taisyklingos kūno laikysenos, kvėpavimo. Dainuodami pritaria vaikiškais instrumentais, akmenukais, trinkelėmis ir kt. Improvizuodami judesiais,

<ul style="list-style-type: none"> - Pasitiki savo muzikinėmis galiomis, bando atkurti melodiją balsu; - Mėgsta muzikuoti kartu su kitais, derinasi prie suaugusiojo balso intonacijos; - Vaikšto pagal lėtesnį ar greitesnį muzikos tempą, ritmiškai barškina barškučiais, muša būgnelį; - Susikibę rankomis eina rateliu, juda vorele, imituoja reikiamus judesius. 	<p>perteikia ratelių, šokių muziką (trepsi, pliauškdami per kelius, spragsi pirštais, caksi liežuviu). Šokdami įgunda ritmingai atlikti judesius ir šokio elementus: šuoliukus, pritūpimus, sukinius, dvigubą žingsnelį.</p>
---	--

22. Pedagogas ugdymo turinį pritaiko pagal kiekvieno vaiko ir bendrą grupės lygį. Ugdymo turinys visai grupei pritaikomas orientuojantis į bendrus grupę lankančių vaikų poreikius ir ypatumus.

23. Ugdymo(si) metodai:

23.1. Žaidimas – pagrindinis ugdymo(si) metodas, padedantis išdėstyti nagrinėjamą temą, ją plėtoti.

23.2. Žodinis metodas – suteikia galimybę perduoti informaciją, panaudoti grožinę literatūrą.

23.3. Vaizdinis metodas – stebėjimų metu, išvykų metu formuojami vaizdiniai apie supančio pasaulio objektus ir reiškinius.

23.4. Praktinis metodas – įvairių priemonių panaudojimas vaikų veiklai, darbas, kompiuterinių technologijų panaudojimas vaikams padeda pažinti ir suprasti juos supančią aplinką.

23.5. Kūrybinis metodas – sudaro sąlygas vaikams kelti ir įgyvendinti savo idėjas, ieškoti problemų sprendimo būdų, ugdytis pastabumą.

23.6. Projektinis metodas – padeda formuoti įvairesnį ugdymo procesą ir spręsti iškilusias problemas.

24. Metodai yra papildomi, atnaujinami, atsižvelgiant į vaikų norus, auklėtojų kūrybiškumą, sumanymus, vietas, šeimos rekomendacijas.

25. Programai įgyvendinti reikalingos priemonės:

25.1. Ugdymo procesui reikalinga literatūra (programinė, informacinė, mokslo populiarioji, vaikų, klasikinė, metodinė, grožinė literatūra, kultūros, švietėjiški ir mokslo populiarinimo periodiniai leidiniai).

25.2. Specialiosios ugdymo priemonės, parengtos ir pritaikytos vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių (vaizdinės, techninės, demonstracinės, skaitmeninės mokymo priemonės, žaislai, daiktai, medžiagos, literatūra ir pratybų sąsiuviniai).

25.3. Daiktai, medžiagos ir įranga (darbo, kūrybos, vaizdinės priemonės, gaubliai, kompiuteriai, kompiuterių įranga, žaislai, stalo žaidimai, molbertai ir kita).

25.4. Kanceliarinės, fotoprekės, sporto inventorių, muzikos instrumentai, muzikiniai įrašai.

25.5. Vaikiški baldai, baldai, reikalingi mokymo priemonėms laikyti.

V SKYRIUS

UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

26. Vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimas – neatsiejama kokybiško ugdymo(si) proceso dalis, tai nuolatinis informacijos apie vaiko, jo ugdymo(si) ypatumus bei daromą pažangą atskirais amžiaus tarpsniais kaupimas ir apibendrinimas.

27. Ugdymo(si) pasiekimai ir pažangos vertinimas atliekamas vadovaujantis Prienų rajono Veiverių Tomo Žilinsko gimnazijos ikimokyklinio/priešmokyklinio ugdymo vaikų pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu direktorės 2018 m. balandžio 27 d. įsakymu Nr. (1.3.)-V-106.

28. Vaiko pasiekimai vertinami du kartus per metus.

29. Pirmasis vertinimas ikimokyklinio amžiaus vaikams rugsėjo–lapkričio mėn., priešmokyklinio amžiaus – iki lapkričio 1 d.

30. Vertinimo metu išsiaiškinami realūs vaiko gebėjimai, patirtis, kas sekasi geriau, kas sunkiau, numatomas tolesnis ugdymo tikslas ir uždaviniai, ugdymo(si) individualizavimo ir paramos vaikui formos.

31. Antrasis vertinimas ikimokyklinio amžiaus vaikams atliekamas iki birželio mėn., priešmokyklinio amžiaus vaikams - iki gegužės 15 d.

32. Vertinimo metu nustatoma individuali kiekvieno vaiko pažanga, pasiekta per metus, apibendrinami įvykę pokyčiai, ar tinkamai pasirinkta ugdymo(si) kryptis, numatyti tolesnio vaiko ugdymo(si) tikslus ir uždavinius parengiamas vaiko pasiekimų aprašas.

33. Tarpinis vertinimas – nebūtinai, vertinama esant reikalui, jei išryškėjo didelės ugdymo(si) spragos.

34. Vaikų pasiekimus vertinti padeda logopedas, meninio ugdymo pedagogas, neformaliojo švietimo pedagogai ir kt. specialistai.

35. Ugdymo(si) sėkmingumas/ nesėkmingumas sprendžiamas tik su ugdymo procese dalyvaujančiais specialistais ir tėvais.

36. Vaiko pasiekimai vertinami nuolat.

37. Pedagogas planuoja, atlieka vaiko pažangos bei pasiekimų vertinimą ugdymo procese, apibendrina ir įvertina pasiekimus, informuoja, teikia metodinę pagalbą bei rekomendacijas tėvams apie vaiko ugdymo(si) pasiekimus, daromą pažangą.

38. Remdamasis vertinimo informacija, analizuoja, koreguoja ugdymo(si) procesą, pasirenka veiksmingiausius būdus ir metodus, kad vaikas patirtų sėkmę, rūpinasi, kad laiku būtų suteikta specialioji pagalba, tuo pačiu įsivertina ir savo darbą.

39. Įstaigos vadovai prižiūri pažangos ir pasiekimų vertinimo informacijos rinkimo, fiksavimo bei panaudojimo įgyvendinimą, užtikrina vertinimo dermę įvairiose amžiaus grupėse, inicijuoja vaikų pasiekimų ir pažangos aptarimą metodinės grupės pasitarimuose bei Vaiko gerovės komisijos posėdžiuose.

40. Tėvai (globėjai) vertina vaiko pasiekimus individualių pokalbių su auklėtojais metu, atsakydami į anketų klausimus, pildydami vaiko pasiekimų ir pažangos aprašus.

41. Ugdymo pažangos ir pasiekimų vertinimo būdai ir metodai:

41.1. vaiko veiklos ir elgesio stebėjimas;

41.2. pokalbis su vaiku

41.3. pokalbis su vaiko tėvais;

41.4. anketos tėvams:

41.5. vaiko veiklos ir kūrybos darbų analizė;

41.6. atskirų situacijų aprašymas;

41.7. fotografavimas, vaizdo įrašai, garso įrašai ir kt.

42. Vertinimo medžiaga yra konfidenciali ir aptariama individualiai su vaiko tėvais (globėjais) rudenį ir pavasarį. Pokalbiuose gali dalyvauti logopedas, meninio ugdymo pedagogai, specialistai, vadovai.

43. Tėvai su vaiko pasiekimais yra supažindinami grupės susirinkimų metu, o su individualiais vaiko pasiekimais supažindinami asmeniškai, individualių pokalbių metu

VI SKYRIUS

NAUDOTA LITERATŪRA IR ŠALTINIAI

44. Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos. Vilnius, ŠMM, ŠAC, 2015.

45. Bakūnaitė J. Humanistinio vaikų ugdymo programa „Auginu gyvybės medį“. Vilnius, 1998.

46. Becher-Techtor I. Kūrybiškumas vaikų darželyje. Vilnius, 2001.

47. Ellen R. Daniels, Stafford K. Atvirų visiems vaikams grupių kūrimas // „Gimtasis žodis“, 2000.

48. Gražienė V. Kai kurie ikimokyklinio ugdymo praeities ir dabarties santykio aspektai // Lietuvos vaikų darželiai: praeitis ir dabartis. Vilnius: Leidybos centras, 1999. P. 20-23.

49. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas.

50. Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašas.

51. JTO Vaiko teisių konvencija, ratifikuota 1995 m. liepos 3 d. LR Vyriausybės įstatymu Nr. 1-983.
  52. Juodaitytė A. Vaikystės fenomenas: socialinis-edukacinis aspektas. Šiauliai, 2003.
  53. Juodaitytė A. Socializacija ir ugdymas vaikystėje. Vilnius, 2002.
  54. Lietuvos vaikų ikimokyklinio ugdymo koncepcija, 1989.
  55. LR švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 18 d. įsakymas Nr. ISAK-627 „Dėl ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašo“.
  56. LR švietimo įstatymas (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2003, Nr. 63-2853).
  57. Metodinės rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo programai rengti. Vilnius, 2006.
  58. Mockevičienė O. Ankstyvojo ugdymo vadovas. Vilnius, 2001.
  59. Mockevičienė O. Reformuojamo ikimokyklinio ugdymo turinio sudarymas ir diegimas // Lietuvos vaikų darželis: praeitis ir dabartis. Vilnius: Leidybos centras, 1999. P. 51-57.
  60. Schiller P. Vertybių knyga. Šiauliai, 2004.
  61. Staesfeld E., Rask-Mathasen Ch. Pedagogika ir demokratija. Vilnius: Aidai, 1999.
  62. Teresevičienė M., Gedvilienė G. Mokymasis grupėse ir asmenybės kaita. Kaunas, 2003.
  63. Vaikų darželio programa „Vėrinėlis“. Vilnius: Leidybos centras, 1993.
  64. Vaiko gerovės valstybės politikos koncepcija.
-

